

Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě
Komenského 10, 586 01 Jihlava

Zřizovatelem organizace je Kraj Vysočina

TISKOVÁ ZPRÁVA

Lubomír Typlt - Jedlíci kukuřice

Vernisáž: **25. 1. 2018 v 17:00 hod.**

Termín výstavy: **25. 1. - 8. 4. 2018**

Místo konání: **Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě, Komenského 10, Jihlava**

Kurátorka: **Ilona Staňková**, stankova@ogv.cz, tel.: 567 217 133, mobil: 777 679 033

Typltovy obrazy září. Je to záře radioaktivní. Aktivuje a následně destabilizuje naše nesourodé jádro. Nelítostně proniká všemi buňkami našeho těla najednou. Dodáním záporného náboje v nás ionizuje neviděné, zasuté, nevyslovované, nepohodlné, vytěšňované; „... chtěl jsem malovat věci, se kterejma se divák bude muset střetávat“, říká autor. Zobrazuje figuru. Lidskou, zvířecí. Se stejnou naléhavostí, energickými tahy maluje „archetypy venkova“. Konev. Kolo. Deštník. Židle. Barel. Je mrtvá kočka bytost nebo věc?

Lubomírova disciplinovanost a pokora před řemeslem kontrastuje se sígrovskou odvahou napálit divákovi dávku laufem ráže 180x240. Jistě je dobré zmínit i kadenci. Mohla by se omylem zaměnit za rytmus. Vše vysvětlí pozdější zjištění, že se nám cosi zarylo pod kůži.

„nemluv na mě / nemluv se mnou / nemluv o mně“¹

Jedlíci kukuřice se zakusují do klasů se zvířecí dychtivostí. Zuby interferují s kukuřičnými zrny. Zatímco z plátna na naše zraky útočí sytá modř, zeleň, žluť a červeně, oči jedlíků se slastně přivírají nebo hledí do dále. Je ta kukuřice geneticky modifikovaná?

Necítily by se na Vysočině víc doma jedlíci brambor? Chyba! Od jistého temného pondělí krmí kukuřice bioplynové stanice. Elektrárny. Pole vyjeli obdělávat spalovači řepky. Pod malovaným stropem haly Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě přede atomová včela.

Co pohání bicykl s deštníky místo kol?

Z temné hmoty se vydělila „Žlutá hmota“. Konturu vyplňuje nános polotransparentní barvy, odstínem připomínající med, vosk nebo vazelínu (med, vosk //včela, vazelína //stroj). Karel Srp píše dokonce o pergamenu. (Kůže z mláďat, nejlépe ještě nenarozených. Krutá hmota!)

Jindy divoká linie se v kolech s deštníky ustálila do technicky strohé stopy, barva se zklidnila na úroveň člověkem dotknuté, avšak jednolité plochy. I tyto obrazy vyzařují, se žlutou tu sousedí černá nebo doplňková modrá. Žlutá a temná hmota modeluje vesmír, rozpínající se podle zákonů perspektivy.

Jaké to je octnout se najednou ve vzduchoprázdnu na kole, v tílku a holínkách? Drzé polonahé tělo ve vakuu. Krátký pokus vyrovnat se s absencí kyslíku. Teplota blízka absolutní nule koliduje se smrtonosným slunečním žářem, zatímco vše jistí kosmická radiace.

Kolonizace!

Panika. Útěk. Vítr. Vlasy vlají ve větru. Zatímco se křehká těla vzpírají síle živlu, ve tvářích dívek kontrují situaci pitoreskní výrazy. Čelíme víc narážkám na genderové stereotypy nebo daleko koncentrovanější žíravině ironie?

Čtvero úst vydechuje jedna slova.

„voda a vzduch se vždycky / rády sebe dotýkaly / jak vítr hladinu česal / měla z vln na hrudi drobné rýhy / ale jejich životy tím nebyly nijak ohroženy // voda a vzduch / voda a vzduch“²

Přesto, nebo možná proto, že Lubomír Typlt trval a trvá na malbě jako svém nosném médiu, propracovává se k 3D animaci. Svět virtuální reality zprostředkoval autorovi i nám společný průchod do jiné dimenze. Odosobněnost a záměrná vyprázdňenost námětů geometrických obrazů je ještě umocněna specifiky počítačové grafiky. Ač vnímáme určitou patinu, podobně jako například u skladeb elektronické legendy Kraftwerk³, stárnutí kvalitu umocňuje.

„už jsem dlouho neviděl na louce zvonit zvonky / kdo odlil jejich srdce z tak tenké zvonoviny / a proč mi zvoní v uších?“⁴

Lubomír Typlt s Ondřejem Anděrou jsou si vzájemnými kontrasty, doplňkovými tóny. Neviditelná síla je už dvacet let nutí společně vytvářet WWW. Název kapely tehdy neodkazoval k celosvětové síti. Chtěli mít slovo.

Na platformě WWW přetavuje Lubomír spolu s Ondřejem do hudebních skladeb texty i motivy z pláten. Malbu transformují do performance nebo animace, která spolu s hudbou rozechvívá podobnou emoční amplitudu jako Lubomírovy obrazy.

Je opakování maticí moudrosti...? Nebo sestrou hlouposti? Získává bezobsažný vtip z reklamního sloganu kvalitu, protože jsme jej všichni dvacetkrát slyšeli? Jak moc nás modelují média ke svému obrazu? Jak moc o své přeměně víme? Je množení postav na plátně Typltovou terapií nebo se jedná o klíčové poselství? Mražený futurismus? Klonování? Nebo sledujeme vojáky zbavené vlastního názoru, dospívající lidi, budoucí generaci, která více či méně dobrovolně odevzdala svoji svobodu, moc nad svým myšlením, tělem?

„Jdeme vedle sebe / ty se bojíš mě / já se bojím tebe / jdeme vedle sebe / ty se bojíš mě / já se bojím sebe“⁵

Barokní světlo ozařuje tváře přihlížejících. Koncilium rozrušilo pravidelný čtyřstup, propůjčuje hrdinům snímku náznaky individuality, zájmu, a nám snad jakousi naději...? Ty výrazy tváří už odněkud známe... Přejeme si vůbec vědět, co se to děje pod okrajem plátna?

Lubomír Typlt (1975) prošel školami význačných osobností české a německé výtvarné scény. Významně jej ovlivnila generace německých nových expresionistů. Svoje studia zahájil na VŠUP (1993, dnes UMPRUM) v ateliéru Jiřího Šalamouna, pokračoval na FaVU do školy Jiřího Načeradského (1997). Na düsseldorfskou akademii byl přijat Markusem Lüpertzem (1998). Prošel školou konceptualisty Gerharda Merze (2000–2001), studium zakončil v ateliéru A. R. Pencka (2002–2005). Po absolutoriu düsseldorfské akademie pracoval dva roky v Německu, paralelně vystavoval v České republice. **Rozhodl se pro nekompromisní umělecké sdělení. Ve stejném duchu se nese jeho život: jako jeden z mála maluje výhradně „na volné noze“.**

V autorově výrazové škále souběžně existuje prudká expresivní malba i rovina geometrické abstrakce. Lubomír Typlt staví své obrazy na jasných základech anatomie a perspektivy. I při nutkavé touze experimentovat s malířskou technikou ctí technologii barev a studiem postupů starých mistrů pro sebe objevuje další možnosti. Z dějin umění čerpá náměty i inspiraci. Technikou podmaleb, dynamičností námětů i prací se světlem navazuje na barokní malbu. Typlt obdivoval dílo Lovise Corintha do té míry, že o něm v roce 1997 publikoval životopisnou studii v časopise Host. Vedle vlivu učitelů můžeme najít v obrazech Lubomíra Typlta transformované motivy Leonarda da Vinci, odkazy k ranému Picassovi nebo bohatě rozvinuté motivy „Velkého skla“ Marcela Duchampa. Styčné body Typltových objektů a instalací lze najít například u francouzsko-amerického umělce Armana. Názvy obrazů nás někdy překvapivě zavádějí do oblasti strojírenství, energetiky a jaderné fyziky. V případě Jedlíků kukuřice nelze přehlédnout hravou reminiscenci na název díla Vincenta van Gogha.

Fascinující na Typltově tvorbě je šíře záběru; vedle obrazů tvoří objekty a instalace. S Ondřejem Sifonem Anděrou od roku 1993 (se sedmiletou přestávkou 1998–2005) účinkuje v kapele WWW. V současné době zejména jako textař (i když se provázaný proces tvorby dvojice autorů dá jen těžko

oddělit). Ve spolupráci s Davidem Vrbíkem zrealizovali WWW klip Tikající muž (2010), kde 3D animace poskytla vlned do prostředí živoucích motivů z Typltových obrazů.

Ilona Stařková

poznámky:

- 1 Urychlovat nekonečno, album WWW Tanec Sekyr, text: Lubomír Typlt
- 2 Rybník, album WWW Tanec Sekyr, text: Lubomír Typlt
- 3 Skupina Kraftwerk byla založena v německém Düsseldorfu roku 1969. Kraftwerk je v překladu Elektrárna (zdroj: Wikipedie).
- 4 Anatomie, album WWW Tanec Sekyr, text: Lubomír Typlt
- 5 Na dostřel, album WWW Atomová včela, text: Lubomír Typlt
- 6 Sněhurka, album WWW Atomová včela, text: Lubomír Typlt